

Commissie Veiligheid, Voldoende en Schoon Water

Concept verslag commissievergadering

Veiligheid, Voldoende en Schoon Water van 25 november 2020

Aanwezig: de dames Kuiper en Leenders (voorzitter), de heren Van Calker, Douwstra (portefeuillehouder), Fonhof, Hofstra en In 't Hout (AB-leden)
de heer Van der Laan, hoofd Veiligheid en Voldoende Water (secretaris)
mevrouw Ravesloot, bestuurs- en managementassistente (verslag)

Afwezig: de heer Timmer, hoofd Schoon Water

1. Opening

Mevrouw Leenders opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom. Met name mevrouw Kuiper als nieuw lid van het algemeen bestuur per 9 december a.s. maar nu alvast deelneemt aan deze Commissievergadering. Eenieder stelt zich in het kort voor.

2. Mededelingen

De heer Van der Laan deelt mede dat er vanavond een informerende bijeenkomst plaatsvindt in het kantoor van het waterschap. Het onderwerp is Internationale samenwerking. De informerende bijeenkomst was al eerder gemeld aan de bestuursleden. Mevrouw Kuiper en de heer Van Calker melden zich af voor de bijeenkomst.

3. Verslag vergadering d.d. 28 oktober 2020

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag:

De vorige bijeenkomst was een "hybride" bijeenkomst. Het was een fysieke bijeenkomst waarbij de heer Hofstra digitaal aanwezig was. Geconcludeerd is dat dit geen wenselijke situatie is. In de agendacommissie is afgesproken dat er of fysiek of digitaal wordt vergaderd.

De heer In 't Hout vraagt of het mogelijk is om bij een "kleine" agenda digitaal te vergaderen. *Mevrouw Leenders* antwoordt dat dit onderwerp wordt besproken in de agendacommissie. Het betreft een principieel besluit.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 9 december 2020

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Najaarsrapportage 2020

De heer Van der Laan deelt mede dat in de najaarsrapportage op pagina 5 staat vermeld dat “*Het huidige recreatief medegebruik van onze waterstaatswerken in kaart is gebracht. In november 2020 is een notitie hierover in het AB besproken*”.

Dit is niet juist. Er had moeten staan dat het algemeen bestuur kennis heeft kunnen nemen van de notitie recreatief medegebruik (op 26 oktober in iBABS geplaatst).

Het DB heeft ervoor gekozen om, overeenkomstig hetgeen hierover is opgenomen in het coalitieakkoord, inzicht te geven in de mogelijkheden van recreatief medegebruik van onze eigendommen op basis van bestaande regels en beleid. Het geeft duidelijkheid hoe we recreatief medegebruik invullen en wat de mogelijkheden zijn voor initiatiefnemers en dit is ter kennis gebracht aan het AB.

AB-voorstel:

Blz. 1; AB-voorstel

De heer Fonhof merkt op dat de bedragen in de samenvatting niet overeenstemmen.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

Voordeel NJR	€ 1.440.000
Nadeel VJR	€ 983.000
Per saldo voordeel	€ 457.000
Het voordeel betreft:	
Watersysteembeheer	€ 246.000
Zuiveringsbeheer	€ 211.000
Totaal	€ 457.000

Blz. 5; Zuiver afvalwater en de waterketen, 3^e bullet

De heer In 't Hout vraagt wat Roto Sieve roostergoedinstallatie inhoudt.

De heer Douwstra antwoordt dat dit een nieuw systeem is om grote en harde stukken uit het rioolwater te zeven/verwijderen op de zuivering. Het betreft een innovatieve aanpassing. De resultaten voldoen goed, de opbrengst is hoog. Mogelijk dat in de toekomst ook de overige zuiveringen kunnen worden voorzien van een Roto Sieve. Het gebruik van de nieuwe roostergoedinstallatie is met name van belang voor het verwijderen van haren. Door de aanwezigheid van haren worden de voortstuwingsmechanismen belemmerd en beschadigd. De Roto Sieve voorkomt dit door het verwijderen van haren.

Blz. 5; Dierenwelzijn

De heer Hofstra vraagt waarom er meer tijd nodig is voor uitwerking van het veldonderzoek visschade.

De heer Douwstra zegt dat in verband met Corona het benodigde overleg is uitgesteld maar inmiddels weer is opgepakt. In de afgelopen periode is het veldonderzoek getest bij het gemaal Weerdijk. De resultaten worden afgewacht maar lijken gunstig.

Blz. 6; Noordelijk belastingkantoor (NBK)

De heer Fonhof vraagt wat de huur bedraagt voor het nieuwe kantoorgebouw van het Noordelijk belastingkantoor in het voormalig gemeentehuis in Haren.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

Dat weten wij niet, valt onder de bedrijfsvoering van het NBK.
--

Blz. 6; Waterkwaliteit

De heer In 't Hout vraagt of er al een beslissing is genomen om de fosfaatverwijderingsinstallaties te plaatsen.

De heer Douwstra antwoordt dat er is besloten tot een voorbereidingsonderzoek en dat er in het voorjaar van 2021 een kredietaanvraag aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd voor uitvoering en plaatsing.

De heer In 't Hout vraagt waarom er eerst op de RWZI Gieten een fosfaatverwijderingsinstallatie in gebruik wordt genomen en niet op de RWZI Assen. Volgens de heer In 't Hout is de noodzaak voor het plaatsen van deze installatie in Assen groter dan in Gieten.

De heer Douwstra antwoordt dat eerst voor Gieten is gekozen omdat hier de noodzaak groter is omdat de RWZI Gieten op de Hunze loost en de RWZI Assen op het Noord Willemskanaal loost. De Hunze heeft een natuurlijk karakter en een andere gewenste waterkwaliteit dan het Noord Willemskanaal.

Blz. 6; Slibverwerking

De heer Van Calker vraagt of de periode voor de overeenkomst van 20 jaar niet erg lang is.

De heer Douwstra antwoordt dat er bewust is gekozen om voor een langere termijn aan te besteden in verband met de hoge kosten die gemoeid zijn met slibverwerking. Indien men voor een korte periode aanbesteed zullen de kosten voor het waterschap hoger zijn omdat de slib verwerkende bedrijven grote investeringen dienen te doen.

Blz. 7/8; Innovatie/duurzaamheid

De heer Van Calker vraagt waarom overleg met de gemeente Veendam nodig is voor aanpassing van de parkeerplaats bij het kantoor.

De heer Douwstra antwoordt dat de grond in eigendom van de gemeente is. De gemeente wil stenen in plaats van asfalt plaatsen op de parkeerplaats. Het waterschap wil zonnepalen plaatsen op de parkeerplaats. Overleg tussen het waterschap en de gemeente vindt plaats om tot overeenstemming te komen over de aanpassingen van de parkeerplaats.

Blz. 8; Coalitieakkoord 2019 – 2023

De heer Fonhof vindt € 300.000,- een fors bedrag voor de inhuur van kennis voor onderzoek naar energiemaatregelen, duurzaamheid en innovatie ten opzichte van de overige € 700.000,- voor de overige investeringen.

Blz. 8; Coalitieakkoord 2019 – 2023, 3^e alinea; 1^e bullet

De heer In 't Hout vraagt of de proef op de rwzi Assen om middels ijzerzand extra fosfaat te verwijderen een ander onderzoek is dan het eerdergenoemde onderzoek op blz. 6 met de fosfaatverwijderingsinstallatie.

De heer Van der Laan antwoordt dat er proeven worden gedaan met ijzerzand omdat ijzer fosfaat bindt waardoor een schoner effluent wordt verkregen.

Blz. 9/10; Duurzaamheidsdoelstellingen

De heer Fonhof vindt het jammer dat de doelstelling van 40% zelfopwekking in 2020 niet wordt behaald. Er wordt 26,4% behaald en dat betekent dat we 1/3 van onze ambitie niet hebben behaald.

Blz. 10; Financiële afwijkingen

De heer Hofstra vindt de omschrijving niet helemaal duidelijk en vraagt of het verwacht voordeel ten opzichte van de begroting (€ 457.000,-) bedoeld is ten opzichte van de primitieve begroting. *De heer Van der Laan* antwoordt bevestigend.

Blz. 11; Personeelslasten

De heer Van Calker vraagt wat de overeengekomen thuiswerkvergoeding inhoudt.

De heer Van der Laan antwoordt dat er in de gesprekken tussen de vakbonden en de werkgever is overeengekomen dat er voor de medewerkers een thuiswerkvergoeding beschikbaar is. Hiervoor kan een computerscherm, bureaustoel of iets dergelijks, benodigd voor de uitvoering van het werk, worden aangeschaft omdat de medewerkers door de organisatie worden verzocht om thuis te werken tijdens de coronaperiode.

Blz. 11; Extra kosten vanwege de droge zomer

De heer Van Calker vraagt of de genoemde € 115.000,- extra kosten zijn en dat het totaal aan droogtebestrijding voor 2020 € 440.000,- bedraagt.

Mevrouw Leenders zegt dat alleen de afwijkingen worden genoemd in de najaarsrapportage. De reguliere kosten worden opgenomen in de begroting.

Blz. 11; Calamiteit Hondshalstermeer

De heer Fonhof constateert dat de afhandeling van de schade door TCMG (Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen) lang kan duren.

Blz. 12; Reservepositie; tabel

De heer Van Calker zegt dat het genoemde bedrag van 1.618.000 en (daarmee ook) 8.414.000 in kolom 5 niet helemaal duidelijk is indien de cijfers horizontaal worden opgeteld.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

Beginstand	€ 1.408.000
Saldo NJR	€ 211.000
Eindstand	€ 1.619.000

Het verschil met de genoemde € 1.618.000 is € 1.000 en betreft een afrondingsverschil.

Bijlage II:

Punt 16; Biodiversiteit (voordeel € 50.000,-)

Mevrouw Leenders constateert dat er een voordeel is door het niet uitvoeren van de voorgenomen werken door een nat voorjaar en omdat het (maai)onderhoud ook nog geen rol speelt in 2020, maar hoopt dat er voor 2021 creatieve middelen zijn of worden gevonden om de gelden goed te besteden.

De heer Van der Laan antwoordt dat er onderzoek is gedaan en dat het DB-lid mevrouw Eshuis hier binnenkort mededeling van doet in de vergadering van het algemeen bestuur.

Punt 17; Reservering cultuurhistorisch erfgoed (budgetneutraal)

De heer Fonhof zegt dat er in de begroting op blz.76; projectnr. 668 een bedrag is opgenomen voor onderhoud en vraagt waarom het genoemde onder punt 17 niet wordt opgenomen onder dit project in de begroting.

De heer Van der Laan antwoordt dat het groot onderhoud van het cultuurhistorisch erfgoed wordt opgenomen in de begroting (blz.76, investeringsprojectnr. 668), dit zijn geen jaarlijks terugkerende posten. Daarnaast is exploitatiebudget beschikbaar voor het reguliere onderhoud van de cultuurhistorische objecten. Het bedrag genoemd onder punt 17 is een budget van € 40.000,- vanuit het coalitieakkoord om de uitstraling van een aantal objecten extra op te waarderen.

Punt 19; Belastingopbrengsten (voordeel € 15.000,-); 2. Watersysteemheffing ingezetenen (voordeel € 231.000,-)

De heer Fonhof verbaast zich erover dat de koppeling met de basisregistratie heeft geleid tot 1800 meer ingezetenen en vraagt of er voor het hoger aantal aanslagen watersysteemheffing ingezetenen nog iets wordt gedaan ten opzichte van het verleden.

Tevens vraagt *de heer Fonhof* hoe in het verleden de ingezetenen werden berekend.

Men kan zich afvragen hoe betrouwbaar het systeem is.

De antwoorden zullen in een kader in het verslag worden opgenomen.

Het voordeel betreft 2020 en voorgaande jaren. Dus de jaren in het verleden zijn al meegenomen.

In het verleden werd dit ook berekend op basis van de basisregistraties van de gemeenten.

De registratie is nu rechtstreeks gekoppeld en daardoor zijn de gegevens meer up to date.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- Kennis te nemen van de najaarsrapportage 2020;
- De tweede begrotingswijziging 2020 vast te stellen;
- De bij de begroting 2020 geraamde onttrekking aan de algemene reserve watersysteembeheer van € 2.418.000,- te verlagen met € 246.000,-;
- € 925.000,- te doteren aan de bestemmingsreserve HWBP;
- € 30.000,- te doteren aan de bestemmingsreserve cultuurhistorisch erfgoed;
- € 15.000,- te doteren aan de bestemmingsreserve zichtbaarheid.

6. Begroting 2021

De heer In 't Hout betreurt het dat voor het agrarisch bedrijf in 2021 een tariefverhoging van 4,7% wordt doorgevoerd. Via de WOZ-bestemmingswijziging wordt de omslag voor ongebouwd groter per ha omdat er minder ha zijn. Deze bestemmingswijziging wordt voor het agrarisch bedrijf niet gecorrigeerd in de omslag door het waterschap.

De heer In 't Hout vreest voor de komende jaren, indien er jaarlijks een dergelijke verhoging wordt doorgevoerd en vraagt zich af hoe het systeem zo in elkaar kan zitten. Er wordt pas in 2026 een nieuw belastingstelsel verwacht.

Mevrouw Leenders zegt dat het waterschap overleg heeft gehad met de gemeenten over het verschuiven van bestemmingen en de gevolgen voor de omslag van het waterschap voor de ingelanden.

De heer Douwstra zegt dat het waterschap hierin geen keuze heeft omdat men gehouden is aan de belastingwetgeving. Het waterschap heeft geen invloed op de verschuiving van bestemmingen anders dan overleggen met de gemeenten.

De heer In 't Hout zegt dat er door de verdeling van de categorieën een extra inkomenspost voor de gemeenten ontstaat.

Mevrouw Leenders zegt dat de verschuiving van categorieën betekent dat de WOZ verlaagd kan worden.

De heer Van der Laan zegt dat het deel ongebouwd afneemt. Het waterschap gebruikt de categorie indeling voor de verdeling van de kosten. Dit betekent dat het waterschap de kosten over minder ha verdeelt en de tarieven hierdoor per saldo stijgen.

De heer In 't Hout is van mening dat de agrarische bedrijven (ongebouwd) voldoende betalen als gezin en niet mee zouden moeten betalen aan de kwijtschelding voor het agrarisch deel. De agrariërs verpachten/pachten bovendien voor 40% hun grond. Agrariërs zijn voor het agrarisch deel uitgesloten voor de aanvraag van kwijtschelding.

Mevrouw Leenders antwoordt dat de kwijtschelding een solidariteitsprincipe is waar eenieder aan meebetaalt. De kwijtscheldingskosten worden verdeeld over alle categorieën.

De heer Van Calker heeft enige zorg over de onzekere tijd als gevolg van de Corona pandemie en vraagt zich af of dit financiële consequenties heeft voor het waterschap.

AB-voorstel:

Blz. 5; 2.1 Vergelijking met de meerjarenraming

De heer Van Calker vraagt waardoor er hogere energielasten zijn (op basis van actuele gegevens € 150.000,-). Spreker had lagere energielasten verwacht na alle energiebesparende maatregelen die we hebben toegepast.

De heer Douwstra antwoordt dat er naast alle energiebesparende aanpassingen nog steeds een groot aandeel energie wordt ingekocht. Ook als er minder energie wordt verbruikt, maar de tarieven voor de energie die wordt ingekocht stijgen, worden de kosten voor het waterschap hoger.

De heer Van der Laan zegt dat tijdens extra droge of extra natte periodes het energieverbruik stijgt door het benodigde verpompen van water.

Blz. 7; Procentuele verdeling; 1^e tabel

De heer Hofstra vraagt wat de verdeling is tussen woningen en bedrijfsgebouwen bij genoemde 49,1% van de categorie gebouwd.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

Het kostenaandeel van gebouwd (49,1%) in de watersysteemheffing is gebaseerd op de totale economische (WOZ) waarde van alle gebouwde objecten. Het noordelijk belastingkantoor geeft aan dat 78% van deze waarde bestaat uit de waarde van woningen en 22% uit de waarde van niet woningen.

Begroting:

Blz. 8; Afgeronde beheerprogramma acties; punt 4.9.2.

De heer Hofstra vraagt een nadere toelichting op genoemde inundatiefilms.

De heer Van der Laan antwoordt dat in 2016 een aantal filmpjes zijn gemaakt waarin de gevolgen van het doorbreken van een dijklichaam door middel van filmpjes voorzien van een time lapse kunnen worden gefingeerd en gevolgd.

De heer Hofstra begrijpt dat het echte filmpjes zijn ter illustratie.

De heer Douwstra zegt dat de uitgevoerde acties tijdens een calamiteit, de effecten op het achterland weergeven en hierdoor beter kunnen worden beoordeeld.

Blz. 29/30; Bestemmingsreserve afkoopsommen

De heer Fonhof vraagt wat wordt bedoeld met afkoopsommen en hoe de berekening tot stand is gekomen in de tabel op blz. 30.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

Ingaande 2015 wordt een aantal uitgaven niet meer geactiveerd. Dit betreft de eigen uren van de projectleiders, de bouwrente en de jaarlijks terugkomende ICT uitgaven van kleinere hardwareposten. Afgesproken is dat deze extra lasten worden gedekt uit de bestemmingsreserves afkoopsommen. Aangezien de afkoopsommen volledig de taak watersysteembeheer betreffen kan ook alleen het deel van de extra lasten van deze taak ten laste van de afkoopsommen worden gebracht.
Rekening houdende met de lagere afschrijvingen als gevolg van het niet meer activeren, bedraagt de aanwending uit de afkoopsommen € 928.000. Deze aanwending zal jaarlijks dalen als gevolg van de jaarlijks hogere besparing op de afschrijvingen.

Blz. 31; Voorziening voormalig bestuur en personeel; tabel

De heer Fonhof vraagt om een nadere toelichting op de onttrekking van € 350.000,- zoals genoemd in de tabel.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

Betreft de in 2021 verwachte uitgaven op de voorziening.

Blz. 31/32; Voortgang duurzaamheidsmaatregelen bestuursperiode 2015-2019; voorlaatste alinea (blz. 31)

De heer Fonhof vraagt of de vervanging van de WKK's uit een ander krediet wordt betaald dan het duurzaamheidskrediet waarvoor 1 miljoen is opgenomen.

Mevrouw Leenders antwoordt dat het onderzoek naar de WKK's is betaald uit het duurzaamheidskrediet.

De heer Douwstra antwoordt dat de WKK's sowieso vervangen moeten worden en voor de vervanging hiervan in 2021 een voorstel aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd.

De heer Van der Laan zegt dat vervanging van de WKK's in de meerjareninvesteringsbegroting is opgenomen. Indien er eerder wordt vervangen in het kader van duurzaamheid wordt er een (deel)krediet gevraagd vanuit het duurzaamheidskrediet.

Blz. 33/34; Personeelslasten

De heer Fonhof bespeurt enige onwil bij de overige waterschappen om afspraken te maken inzake de wijziging landelijke strategie muskus- en beverrattenbeheer en vraagt of er daarom een uitbreiding is van 2 in plaats van 4 fte's.

De heer Douwstra zegt dat er geen onwil is geconstateerd bij de overige waterschappen. Het is wel lastig om vorm aan de gewijzigde landelijke strategie te geven. Er vindt overleg plaats tussen alle betrokken partijen. Bij Hunze en Aa's wordt gezien de ontwikkelingen de formatie alvast met 2 extra fte's verhoogd. Uiteindelijk zullen er 4 extra fte's benodigd zijn.

De heer Fonhof vraagt of de 2 extra fte's door ons eigen waterschap betaald worden of worden de kosten al doorbelast aan de partijen die niet langs de grens beheren.

De heer Douwstra antwoordt dat deze 2 extra fte's worden ingezet om aan de afspraak te voldoen om tot de norm 0 muskusratten in Nederland te voldoen en derhalve worden deze 2 extra fte's door het waterschap Hunze en Aa's betaald.

De heer Van der Laan zegt dat bij 0,15 v/km (vangsten per km watergang) de muskusrattenbeheersing onder controle is. De 2 extra fte's worden ingezet om de laatste push te geven om de achterstand weg te werken tot 0,15 v/km en uiteindelijk tot 0 v/km in het binnengebied te komen. Om tot 0 v/km te komen dient nog extra inspanning te worden geleverd. Het is van belang dat de solidariteit wordt gewaarborgd voor de grenswaterschappen. Landelijk is de 0 optie afgesproken. De waterschappen zijn zelf verantwoordelijk om 0 v/km te realiseren. Echter langs de grens zal de 0 v/km niet worden behaald. Hiervoor worden landelijk afspraken gemaakt zodat de grenswaterschappen het beheer van de muskusratten landelijk kunnen doorberekenen.

De heer Hofstra heeft vernomen dat er waterschappen zijn die moeite hebben om de 0-principe te bewerkstelligen en vraagt of de waterschappen kunnen worden verplicht om te voldoen aan de 0-optie.

De heer Douwstra antwoordt dat er waterschappen zijn die nog wel enige inspanning moeten leveren om de 0-optie te realiseren.

Blz. 42/43; Watersysteem beheer

Mevrouw Leenders vraagt waarop de stabilisatie van 2 - 3% is gebaseerd na 2024 zonder inzet van de algemene reserve.

De heer Van der Laan antwoordt dat het een realistische verwachting is omdat je weet in welke staat het huidig watersysteem verkeert en ook weet welke investeringen gepleegd moeten worden, tenzij er nieuwe ambities worden uitgesproken en de investeringen hierop aangepast moeten worden.

Blz. 66; 12 Dividend (V € 692.000,-)

De heer Hofstra vraagt wat de lange termijn verwachting is van het uit te keren dividend. Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

De dividenduitkering is volledig afhankelijk van de winst van de NWB. Aangezien de winst van de afgelopen jaren vrij hoog is geweest en de markt waarin de NWB opereert, is de verwachting dat de huidige raming representatief is voor de komende jaren.

Blz. 73; Bijlage I; nr. 810 Zonnecarports parkeerterrein

De heer Hofstra vraagt of de genoemde investering ad € 555.000,- is opgenomen in de 1 miljoen voor duurzaamheid vanuit het oude coalitieakkoord omdat het een Categorie A-budget betreft maar nog wel weer in het algemeen bestuur wordt ingebracht.

De heer Douwstra antwoordt dat dit een investering betreft die in de basis al is vastgesteld.

De heer In 't Hout merkt op dat het huidig algemeen bestuur hierover niet kan besluiten omdat dit is opgenomen in de 1 miljoen vanuit het oude coalitieakkoord.

De heer Van der Laan antwoordt dat nieuwe investeringen vanuit het oude coalitieakkoord wel worden voorgelegd aan het algemeen bestuur, echter er kan niet meer over worden besloten. Het voorstel ten aanzien van de zonnecarports parkeerterrein is ook al reeds besproken in het huidig bestuur.

De heer Hofstra vraagt of de concrete investering nog wel wordt aangeboden aan het algemeen bestuur.

De heer Van der Laan antwoordt bevestigend dat het algemeen bestuur tijdig zal worden geïnformeerd.

Mevrouw Leenders heeft enige zorgen over de hoeveelheid lopende onderzoeken (zoals veenoxidatie, medicijnresten e.d.) en hoopt dat de onderzoeken tot conclusies en acties leiden. *De heer Douwstra* antwoordt dat voor een aantal onderzoeken een periode is genoemd waarop het onderzoek afgerond moet zijn. Dit zijn onderzoeken waar we niet afhankelijk zijn van derden. Voor een aantal projecten zijn we wel afhankelijk van derden en hier hebben we niet altijd invloed op de onderzoekstermijnen.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

De begroting 2021 vast te stellen.

C-kredieten beschikbaar te stellen voor € 9.294.500,-.

Een mandaat met betrekking tot treasury te verstrekken aan het dagelijks bestuur met betrekking tot de voorziene transacties zoals opgenomen in de begroting onder hoofdstuk 3 K. Financiering.

7. Vaststelling projectplannen Beekverhoging Zeegserloopje, Beekverhoging Anloërdiepje en Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon

De heer Douwstra geeft een mondelinge toelichting op het bestuursvoorstel.

Het voorstel betreft aanpassingen om te kunnen voldoen aan de Natura 2000-opgaven, de KRW-opgaven en de waterveiligheidsopgaven.

Met betreffende ingelanden is overleg geweest in de afgelopen jaren. Er zijn zienswijzen ingediend. Deze zijn uitgebreid toegelicht. Er is getracht om tot overeenstemming te komen met de indieners van de zienswijzen, ook middels “keukentafelgesprekken” met betreffende ingelanden door 1:1 gesprekken. De mensen hebben zorg over de uitvoering van het project. Het waterschap heeft getracht om deze zorg weg te nemen echter ook na de gesprekken blijven ze zorg houden. De beekverhoging wordt niet door het waterschap maar door de provincie bepaald. Het is een veelomvattend project waar al vele jaren onderzoek naar is gedaan en veel voorwerk is verricht.

Mevrouw Leenders zegt dat het project een proef betreft.

De heer Hofstra vraagt naar aanleiding van de zienswijzen, de meeste voor het Taarloosche diep, of de mogelijkheid tot in spreken alleen tijdens de vergadering van het algemeen bestuur juridisch afdoende is. Normaal zou er misschien ingesproken zijn tijdens de commissievergadering maar gezien de Corona-maatregelen is dit niet toegestaan.

De heer Douwstra antwoordt bevestigend. Tijdens de commissie is er normaliter de mogelijkheid om in te spreken en wat de voorzitter toe kan staan. Het officieel inspreken tijdens de vergadering van het algemeen bestuur is een recht.

Mevrouw Leenders vraagt of het bekend is of er insprekers zijn voor de vergadering van het algemeen bestuur.

De heer Douwstra verwacht dat er wel insprekers zullen zijn op 9 december a.s.

De heer Van Calker heeft één van de voorlichtingsavonden bijgewoond en schrikt van het aantal zienswijzen die zijn ingediend. In de zienswijzen wordt met name de gebrekkige communicatie van het waterschap genoemd en dat de vragen niet voldoende worden beantwoord. Spreker vindt dit jammer en vraagt hoe en door wie de zienswijzen worden behandeld.

De heer Douwstra antwoordt dat de zienswijzen worden behandeld door het projectteam van het waterschap.

De heer Van Calker vraagt welke risico's er zijn door de uitvoering van de projecten en leest dat de financiering door de provincie ook nog niet rond is.

De heer Douwstra antwoordt dat in het plan staat beschreven hoe met mogelijke risico's wordt omgegaan.

De heer Van der Laan zegt dat er ten aanzien van mogelijke risico's monitoring plaats vindt en dat er bijsturing mogelijk is gedurende de uitvoering van het project, aan het eind van het project en ook in de beheerfase.

De heer Van Calker zegt dat door mensen van ons waterschap is aangegeven dat de effecten van de projecten nog onzeker zijn.

De heer Van der Laan antwoordt bevestigend dat de effecten nog niet helemaal duidelijk zijn.

De heer Van Calker zegt dat de ingelanden bang zijn dat er ongewenste vernatting ontstaat van gronden anders dan het natuurgebied met name tijdens natte periodes en heeft hieromtrent ook enige zorgen.

Mevrouw Leenders zegt dat er altijd ingegrepen kan worden op het moment dat er risico's ontstaan.

De heer Van Calker vraagt of er éénmalig zand wordt opgebracht en of het bekend is hoe het zand zich houdt, kan er bijvoorbeeld mogelijk uitspoeling plaatsvinden. Tevens wordt gevraagd of er takken op de bodem worden geplaatst.

De heer Douwstra antwoordt dat er hout van Staatbosbeheer uit de omgeving wordt gebuikt op de bodem en hierover zand wordt aangebracht. Het hout wordt ingebed zodat het niet los op de bodem ligt en kan gaan drijven.

Mevrouw Leenders zegt dat tijdens de vergadering van het algemeen bestuur gevraagd kan worden om het algemeen bestuur op de hoogte te houden van het verloop van de projecten.

De heer Fonhof is van mening dat er een verschil van mening is tussen het waterschap en betreffende ingelanden omdat de communicatie, zoals beschreven in het voorstel, in de beleving van de heer Fonhof goed is verlopen tussen de partijen.

De heer Fonhof begrijpt en deelt de angst van de ingelanden voor vernatting van het omliggend gebied.

De heer Fonhof zegt dat er een letter T wordt gebruikt in de reactienota Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon. Deze letter T in zienswijze 1 en 10 wordt echter niet genoemd in de leeswijzer (zie blz. 4 en 29). Gevraagd wordt waar de letter T voor staat. Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

In de - Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon - staat in hoofdstuk 2 op de pagina's 4 en 29 in de vijfde kolom van de tabel twee keer een schrijffout. Waar een 'T' staat geschreven moet dit een 'N' zijn.
--

De heer In 't Hout verbaast zich over de uitvoering van het project in het kader van Natura 2000. Natura 2000 wordt opgelegd door het Rijk. Het waterschap heeft de regie over het werk.

De heer In 't Hout heeft het gevoel dat het probleem bij het waterschap wordt neergelegd en vraagt zich af waar de winst voor het waterschap en de KRW ligt.

De heer Van der Laan antwoordt dat het voldoen aan de KRW-richtlijnen de winst voor het waterschap is. Voldoen aan de KRW-richtlijnen is een verantwoordelijkheid van het waterschap.

De heer In 't Hout zegt dat de winst door de uitvoering van voorliggend project wordt ervaren door het achterliggend gebied. Dit achterliggend gebied valt buiten de KRW.

De heer Van der Laan antwoordt dat de problemen ten aanzien van verdroging worden opgelost. Door de beekbodems te verhogen en hierdoor ook de waterstand blijft het kwel(water) daar waar

het gewenst is, met name ten behoeve van het natuurgebied en daarmee ook ten behoeve van de KRW-richtlijnen. Voor de landbouwgebieden op de flanken van de beek wordt voorkomen dat aangevoerd water naar de laaggelegen beek wordt getrokken.

De heer In 't Hout zegt dat in de antwoorden op de zienswijzen staat beschreven dat er nauwelijks invloed is op de verderop gelegen omgeving, dit is tegenstrijdig met eerdergenoemde voordelen voor het achterliggend gebied.

De heer In 't Hout verwacht alleen winst van de aanpassingen plaatselijk langs de beek, achter de verhoging maar dat de invloed verder naar buiten niet aanwezig is zoals te lezen in de beantwoording van de zienswijzen.

De heer Van der Laan verwacht positieve invloeden door de uitvoering van het project zowel op de KRW-maatregelen als ook op verdrogingseffecten.

De heer Fonhof vraagt of de positieve verwachting alleen dichtbij de beek is of is het ook bedoeld voor verderop in het gebied.

De heer Van der Laan antwoordt dat het gehele beekdal inclusief de flanken wordt bedoeld. Met een goede afweging van de belangen en wensen van belanghebbenden.

De heer In 't Hout zegt dat het project is opgeknipt (2021 en 2022) en vraagt of de uitvoering van het 2^e deel niet kan worden uitgesteld met 1 of 2 jaren om eerst de effecten van het 1^e deel van het project te kunnen beoordelen.

Mevrouw Leenders heeft hier een andere mening over omdat de resultaten van aanpassingen niet 1 op 1 kunnen worden vergeleken. De projecten worden in delen uitgevoerd, monitoring vindt plaats en bijsturing kan altijd plaatsvinden.

De heer In 't Hout zal zijn vraag in de vergadering van het algemeen bestuur stellen aan de portefeuillehouder.

De heer In 't Hout heeft begrepen dat voor het onderhoud een kraan over de bodem rijdt en vraagt zich af of het aangebrachte hout hierdoor niet snel afbreekt.

De heer Van der Laan antwoordt dat hier nu proeven mee worden gedaan. Er wordt onderzocht met welk materieel het beste onderhoud plaats kan vinden.

Mevrouw Kuiper begrijpt uit de zienswijzen en het besprokene dat er veel zorg bestaat en kan zich de onzekerheid goed voorstellen. *Mevrouw Kuiper* vindt het van belang om te monitoren om de effecten vast te kunnen stellen. Het is erg moeilijk om een beeld te vormen hoe precies wat waar wordt gemeten en vraagt zich af wanneer het punt wordt bepaald om door te gaan of niet.

De heer Van der Laan antwoordt dat de waterkwaliteit, de grondwaterstanden en het oppervlaktewater gemonitord worden. Deze metingen vinden steeds op dezelfde plek plaats. Hiervoor is een integraal meetnet beschikbaar.

Mevrouw Kuiper vraagt of de soortenrijkdom ook wordt meegenomen in de monitoring.

De heer Van der Laan antwoordt bevestigend. Het waterschap heeft aquatisch ecologen in dienst die de KRW kwaliteit monitoren van de oevers en van het water.

Mevrouw Kuiper zegt dat het moeilijk is om alles te monitoren omdat het project zo omvangrijk is. Ook kunnen er effecten uit onverwachte hoek ontstaan en vraagt of het bestuur op de hoogte wordt gehouden van de voortgang en vraagt of het mogelijk is om eens ter plaatse te gaan kijken.

De heer Van der Laan antwoordt dat de leden van het algemeen bestuur hun belangstelling kenbaar kunnen maken om een veldbezoek aan de projecten te brengen. Mogelijk dat een veldbezoek tijdens een excursie van het algemeen bestuur kan worden georganiseerd als de corona maatregelen hiervoor weer ruimte bieden.

Mevrouw Kuiper vraagt of er bij onverwachte ongewenste weersomstandigheden ook gevaren kunnen ontstaan tijdens de uitvoering van het project.

De heer Van der Laan antwoordt dat er altijd risico's zijn bij de uitvoering. De projectgroep beheerst het risicodossier. In dit risicodossier zijn onder andere opgenomen de veiligheid, kosten, omgeving en kwaliteit.

Mevrouw Leenders doet de suggestie om een terugkoppeling van de eerste bevindingen tijdens een vergadering van het algemeen bestuur te doen.

De heer Van der Laan antwoordt dat ook altijd informatie kan worden gevraagd bij betreffende mensen van de ambtelijke dienst (opsteller van het bestuursvoorstel).

Mevrouw Leenders vraagt wanneer een eerste tussenrapportage van de resultaten kan worden verwacht.

De heer Van der Laan zegt dat het wel 5 tot 10 jaar kan duren voor de eerste effecten waarneembaar zijn. Van de KRW-monitoring wordt het algemeen bestuur regelmatig op de hoogte gehouden door terugkoppeling van de stand van zaken.

De heer Van Calker vraagt waar het benodigde zand (10.000 m³ voor het Taarlooschediep) vandaan wordt gehaald.

De heer Douwstra antwoordt dat het zand daar wordt gehaald waar het beschikbaar is.

De heer Hofstra vraagt nadere toelichting naar aanleiding van het ontwerp-projectplan Beekverhoging Taarlooschediep, blz. 62 (overzichtskaart).

In de legenda staat "Geleidelijke bodemverlaging" en op de kaart staat "Afbouw bodemverhoging". Betekent dit dat de verhoging een geleidelijke verlaging tot de huidige hoogte krijgt. De bodem wordt toch niet verlaagd.

De heer Douwstra antwoordt bevestigend. Het is een geleidelijke verlaging van de verhoging van de beekbodem. Afbouw bodemverhoging is duidelijker.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- Het projectplan – Beekverhoging Zeegseloepje – vast te stellen;
- Het projectplan – Beekverhoging Anloërdiepje – en de bijbehorende reactienota vast te stellen;
- Het projectplan – Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon- en de bijbehorende reactienota vast te stellen.

8. Biodiversiteit

De heer Douwstra deelt mede dat in het kader van het coalitieakkoord afgesproken is om inzicht en meer aandacht te geven aan biodiversiteit. Voor de biodiversiteit is nog niet veel regelgeving. Door de Unie van waterschappen is kortgeleden een "positionpaper Biodiversiteit" opgesteld. Voorliggend bestuursvoorstel geeft inzicht waar we tegen aan lopen en hoe we hierin staan.

Mevrouw Leenders vraagt wat de functie is en het vervolg is op voorliggend bestuursvoorstel na bespreking door het bestuur.

De heer Douwstra antwoordt dat door vaststelling van de beleidsvisie kansen ten behoeve van de biodiversiteit benut kunnen worden indien aanpassingswerken worden uitgevoerd. Men dient te trachten om de biodiversiteit niet te beschadigen bij uitvoering van werkzaamheden.

Het is gewenst om de kansen zoveel mogelijk te benutten.

Mevrouw Kuiper zegt dat de beleidsvisie "tussen de oren" van de mensen moet komen te zitten, zowel voor de bestuurders als voor de organisatie. De volgende stap is hoe we dit bereiken.

De heer Van der Laan zegt dat voorliggend bestuursvoorstel een beschrijving is waar we staan in de biodiversiteit en wat kan bijdragen aan en tot behoud van biodiversiteit.

Mevrouw Kuiper is van mening dat er een enorme winst kan ontstaan als er meer begroeiing in de schouwsloten blijft staan en vraagt hoe de communicatie over de schouw nu naar de ingelanden plaats vindt.

De heer Van der Laan antwoordt dat er via de media algemene aandacht aan wordt geschonken middels een advertentie en dat tijdens de schouw communicatie plaats vindt via persoonlijke contacten.

De heer Douwstra vult aan dat er ook via beurzen aandacht aan de schouw wordt besteed.

Mevrouw Kuiper merkt op dat er veel onduidelijkheid bestaat bij de ingelanden over de term schouwslot en wie deze sloten onderhoudt e.d. Wijzigingen zullen bekend gemaakt moeten worden en ook waarom er wijzigingen worden doorgevoerd.

De heer Van der Laan zegt dat er vorig jaar een evaluatie van de schouw heeft plaatsgevonden. Binnenkort zal een korte mededeling aan het algemeen bestuur wordt aangeboden met wijziging van de schouwaanpak.

De heer In 't Hout doet al jaren aan de aanleg van akkerranden en zegt dat dit met wisselend resultaat gepaard gaat. De akkerranden kennen plussen en minnen. Toepassing van biodiversiteit is niet altijd goed voor de dieren naar zijn gevoel en vraagt zich af of biodiversiteit altijd de natuur helpt. Het inzaaien van bloemetjes is volgens spreker meer voor de toerist en de mensen dan dat dit beter is voor de dieren. Bij ingrijpen in de natuur heeft dit vergaande consequenties

De heer In 't Hout zegt dat bij blijvend grasland de biodiversiteit groter is dan bij kunstmatige grasland en is van mening dat men in het landelijk gebied en rondom de zuiveringen alles te netjes wil hebben en stelt voor om minder maaisel op te ruimen bijvoorbeeld. Het maaisel laten liggen komt de biodiversiteit ten goede.

De heer In 't Hout heeft de indruk dat er water technisch al veel wordt gedaan ten behoeve van de biodiversiteit door het waterschap en is over het algemeen positief over de manier hoe we het doen bij het waterschap maar vraagt zich af of er landelijk niet te veel op dezelfde manier wordt ingericht bij nieuwe projecten en er hierdoor geen diversiteit ontstaat in plant en dier.

De heer Van der Laan zegt dat er klachten van ingelanden worden ontvangen met het verzoek om de "rommel op de maaipaden" op te ruimen enerzijds en anderzijds verzoeken tot aandacht voor biodiversiteit.

De heer Douwstra zegt dat bij het waterschap verschillende bloemenmengsels worden gebruikt voor het inzaaien afgestemd op het betreffende gebied.

De heer Van der Laan zegt dat het waterschap gebruik maakt van de onderzoeken inzake biodiversiteit door de ecologen van Staatsbosbeheer, Landschapsbeheer Groningen en Drenthe en Groninger Landschap. Primair blijft de waterschapstaak voor het waterschap en het waterschap richt zich daarbij altijd op het watermilieu.

De heer Fonhof is blij met het bestuursvoorstel om de biodiversiteit te stimuleren.

De heer Fonhof merkt op dat ongeveer 10 á 15 jaar geleden werd gesproken over zure regen en de schadelijke gevolgen hiervan en dat over deze problematiek lang niet meer iets is vernomen en het nu weer wordt genoemd in de beleidsvisie en vraagt of het nog steeds aan de orde is.

Mevrouw Kuiper zegt dat de verzuring vroeger werd veroorzaakt door zwavel en de verzuring waar nu over wordt gesproken wordt veroorzaakt door stikstof.

De heer Hofstra vraagt of de soorten bloemen en dieren kunnen worden benoemd zoals bedoeld in het voorliggende bestuursvoorstel biodiversiteit.

Ook wordt gevraagd om de betrokken partijen te benoemen en welke activiteiten met de betrokken partijen worden gedaan.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

In de beleidsvisie wordt gesproken over planten- en diersoorten. Er worden daarbij geen specifieke soorten genoemd omdat maatregelen voor biodiversiteit grote groepen van planten- en diersoorten positief beïnvloeden. Zo zorgt ons ecologisch onderhoud ervoor dat de gespaarde begroeiing in en langs watergangen allerlei soorten planten, insecten, vogels, zoogdieren, vissen, enz. spaart. Het gaat daarbij om tientallen tot honderden soorten waarbij het lokaal om heel verschillende soorten kan gaan.

Wanneer er in de beleidsvisie gesproken wordt over partijen, dan zijn dat organisaties die zich ook tot doel stellen de biodiversiteit te vergroten, zoals het rijk, provincies, gemeenten, andere waterschappen, terreinbeherende organisaties, kennisorganisaties, universiteiten, onderzoeksbureaus, particuliere initiatiefnemers, enz. Omdat niet altijd duidelijk is met wie wij in de toekomst gaan samenwerken voor biodiversiteit, spreken we in de beleidsvisie van 'partijen'.

De heer Hofstra zegt dat de financiële speelruimte door het algemeen bestuur wordt bepaald en ziet graag dat, indien de ambtelijke dienst mogelijkheden ziet om voor geringe kosten bij te dragen aan biodiversiteit, hiervoor een bestuursvoorstel wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur.

De heer van der Laan zegt dat de ambtelijke dienst de mogelijkheden zal voorleggen aan het algemeen bestuur.

De heer Hofstra vraagt naar aanleiding van het genoemde op blz. 11 welke initiatieven worden bedoeld die voor het versterken van biodiversiteit voortvarend worden opgestart maar snel doodbloeden.

De heer Van der Laan noemt als voorbeeld dat er een convenant is gesloten door verschillende partijen inzake het Jakobskruid. Rijkswaterstaat en de provincies hebben zich hiervoor teruggetrokken omdat het te veel geld gaat kosten. In beginsel hebben de partijen allen hetzelfde doel maar als één van de partijen zich terugtrekt bloedt het project dood.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

In te stemmen met de beleidsvisie Biodiversiteit.

9. Rondvraag

De heer Van Calker vraagt naar de stand van zaken inzake de huidige grondwaterstanden.

De heer Douwstra antwoordt dat buiten de gebieden Hunze en Drentsche Aa de grondwaterstanden binnen de bandbreedte zitten. De oppervlaktewaterstanden zijn ingesteld op 10 cm boven winterpeil.

De heer In 't Hout vraagt of de kosten van de schouw worden meegenomen in de bestuurlijke mededeling over de evaluatie van de schouw.

De heer Van der Laan antwoordt bevestigend.

Mevrouw Leenders zegt dat de baggerwerkzaamheden van het Ruiten Aa kanaal, Mussel Aa kanaal en het BL Tijdenskanaal stil hebben gelegen, maar dat de werkzaamheden nu weer worden voortgezet en vraagt naar de reden hiervoor.

De heer Van der Laan antwoordt dat de aannemer het materieel had laten liggen omdat er mogelijk nog restwerkzaamheden uitgevoerd moesten worden na uitpeiling.

10. Sluiting

Mevrouw Leenders bedankt eenieder voor diens inbreng en sluit de vergadering.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 3 februari 2021.

Jan van der Laan,
secretaris

Joke Leenders,
voorzitter